

CoinTR ile Retrospektif

 2024 YILINDA KRIPTO

İçindekiler

■ CEO'dan ve Yönetim Kurulu Başkanı'ndan	3
■ Yönetici Özeti 10 Maddede Kriptonun Bir Yıllık Yolculuğu	4
■ Makro Bakış 2024'ü Tanımlamak	5-6
■ Piyasa Zirveye Ulaşan Hız Treni	7-9
■ Benimseme Blok Zinciriyle Küresel Kucaklaşma	10-11
■ Hukuk ve Uyum Regülasyon Gündemi	12-14
■ Seçim 2024 Tarihin İlk "Kripto Başkanı"	15-16
■ Teknoloji ve İş Sektöre Güç Verenler	17
■ Temalar Ses Getiren Anlatılar	18-20
■ 2025'i Anlamak Yeni Fırsatlar	21
■ CoinTR'de 2024	22-24
■ Kaynaklar	25

Ali Eşelioğlu
CEO'dan

Hayattaki pek çok şey, tek başına değerlendirildiğinde rastlantısal gibi görünebilir. Ancak insan zihni nedensellik anlam kurar ve noktaları birbirine bağlayabildiği ölçüde geleceğine daha iyi yön verebilir. Nedensellik örüntüleri, özellikle hızlı baş döndüren bir dünyada, teknolojinin merkezde olduğu bir ekosistemi yakalayabilmek söz konusu olduğunda önem kazanır.

Türkiye'nin genç ve dinamik yerli kripto para borsası CoinTR olarak, istikrar ve inovasyonu tek potada eritirken, esasen noktaları birbirine bağladığımızı, bir sonraki hamlemize de bu bağlantılar aracılığıyla karar verdiğimizizi fark ediyoruz.

Satın almalar, işbirlikleri, lisans başvurusu, uyum, yapılanma ve yenilenme gibi stratejik adımlarla ördüğümüz 2024'ü geride bırakırken, yıl boyu kurduğumuz bu bağlantıların gücünün CoinTR'yi stratejik hedeflerine birkaç adım daha yaklaştırdığına eminiz. Noktaları birleştirirken nereden ve nasıl beslendiysek, hangi kavram ve temaları izlediysek, CoinTR olarak Türkiye'de kripto ekosistemi için değer yaratma düsturumuzu daima aklımızın bir köşesinde tutarak paylaşmayı tercih ediyoruz.

Bu çalışma, "büyüme yılı" olarak tanımladığımız 2025'e adım atarken, CoinTR olarak benimsediğimiz bu gayenin en derli toplu tezahürlerinden biri. Ekosistemin tüm paydaşlarının bağlamları hatırlayabilmek ve aşılacak engellerden cesaret alabilmek için yıl boyunca başvuracağı bir kaynak olması temennisiyle, keyifli okumalar diliyoruz.

Şakir Ercan Gül
Yönetim Kurulu
Başkanı'ndan

2024, kripto para ekosisteminin olgunlaşma yolculuğunda tarihe geçen bir yıl oldu. Her piyasa hareketi, küresel topluluğun dünya çapında yaşanan jeopolitik gerilimlere nasıl tepki verdiğini ölçmek için bir turnusola dönüşürken; finansal okuryazarlığın da yeni bir boyuta ulaştığını gözlemledik. Öte yandan ekosistem bu yıl borsaların ötesine taşıtı ve yüksek teknolojilerle kaynaşmayı başardı. Tüm bu yenilikler, Web3 tahayyülünü giderek daha da belirginleştirdi.

CoinTR olarak hazırladığımız bu almanak, 2024'ü adeta bir hız trenindeymiş gibi geçiren ve yılın son günlerinde rekorlara ulaşmayı başaran kripto para piyasalarının bir yılını anahtar temalar ışığında özetliyor.

Nereden geldiğimizi bilmenin, nereye doğru gidebileceğimize dair fikir yürütmek için kritik olduğu inancıyla, Türkiye'deki 3. yılımızı kutlarken hazırladığımız bu çalışma, her gün binlerce haber, yüzlerce analiz üretilen bir ekosistemin kilit noktalarına tek kaynaktan erişme olanağı sunuyor.

Geçtiğimiz yılı tepeden tırnağa kriptonun yeni dönemine hazırlanarak geçiren CoinTR olarak, kararlı büyüme adımlarıyla Türkiye'nin en değerli kripto varlık platformlarından birine dönüşeceğimize inanıyoruz.

CoinTR'yi 3. yılına taşıyan kullanıcılarımıza, paydaşlarımıza ve Türkiye'yi blok zinciri merkezi haline getirecek yasal çerçeveleri yapıcı bir biçimde oluşturan düzenleyicilere teşekkür ediyoruz.

10 Maddede Kriptonun Bir Yıllık Yolculuğu

Yönetici Özeti

01 Kripto para piyasaları 2024'e **makroekonominin, jeopolitik gerilimlerin, seçimlerin ve yapay zekanın** yön verdiği bir küresel manzarada başladı.

02 2024 boyunca, dünyanın en değerli kripto varlığı Bitcoin'in küresel olaylara verdiği tepkiler piyasayı yönlendirdi. Yıla spot Bitcoin ETF onayı coşkusuyla başlayan Bitcoin, özellikle yarılanmadan sonra, **altın ve hisse senedi gibi riskli varlıkların özelliklerini aynı anda taşımaya** başladı.

03 2024, Bitcoin başta olmak üzere kripto varlıkların küresel benimsenmesinde önemli kilometre taşlarına tanıklık etti. **Şirketler, emeklilik fonları, Wall Street bankaları ve dahası, 2024'te** Bitcoin'le kucaklaştı.

04 2024, toplam blok zinciri kullanıcısı sayısındaki rekordan, Bitcoin'in en yüksek seviyesine çok sayıda ilkin gerçekleştiği, eşiklerin aşıldığı ve **rekorların kırıldığı** bir yıl oldu.

05 2024'te pek çok ülke, dijital varlık sektörü için risk değerlendirmesi yaptı ve kripto varlık hizmet sağlayıcılarını **lisanslamak** için rejim hazırlıklarına başladı.

06 ABD'nin görevi 20 Ocak'ta devralması beklenen yeni başkanı **Donald Trump**, tarihin ilk "kripto başkanı" olarak ülkedeki kripto varlık benimsemesinde ve küresel piyasaların yükselişinde önemli bir rol oynadı.

07 2024, Web3'e yönelik risk sermayesi yatırımlarının da toparlandığı; özellikle DePIN ve yapay zeka gibi kripto temaları sayesinde **girişim yatırımcısının ilgisinin arttığı** bir yıl oldu.

08 2024'te kriptoya yön veren temalar içinde yapay zeka, **RWA, DePIN, Telegram ve mini dApp'ler, stabilcoin'ler ve memecoin'ler** öne çıktı.

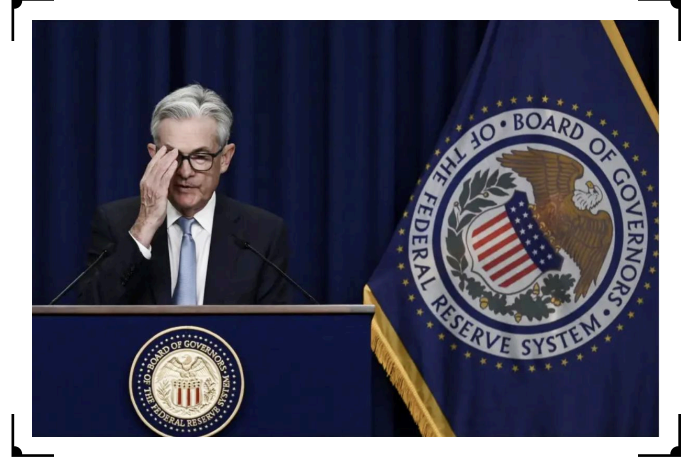
09 **Yarılanmayla düşen gelirler ve artan maliyetler**, Bitcoin madenciliği yapan küçük şirketlerin daha büyüklerinin çatısı altına girmesini veya bilgi işlem güçlerini yapay zeka için kullanmaya yönelmesini beraberinde getirdi.

10 2025'in, özellikle ABD'de **regülatif gelişmelerin** hız kazanacağı, kriptonun küresel benimsenmesinin artacağı, Bitcoin'in bir değer saklama aracı olarak küresel çapta kabul göreceği bir yıl olması bekleniyor.

2024'ü Tanımlamak

Makro Bakış

Kripto para piyasalarının ve blok zinciri teknolojisinin nasıl da yoğun bir takvimi geride bıraktığını farklı temalar ışığında değerlendirmeye başlamadan önce, bu gelişmelere zemin hazırlayan karakteristiğe göz atmak iyi olabilir. Bu bölümde 2024'ü tanımlayan ve aynı zamanda piyasa hareketlerine yön veren dört temel başlığa odaklanıyoruz. Riskler ve fırsatlar bağlamında 2024'ü şekillendiren temalar, en özet haliyle **makroekonomi, jeopolitik, seçimler ve yapay zeka** olarak öne çıkıyor.

Makroekonomi

2023 yılında, pandemi döneminde başlayan parasal gevşeme, yüksek enflasyon olarak tüm ulusların yazgısına dönüştü. Onu takip eden 2024, yapışkan enflasyonun ılımlı bir hal aldığı, büyümenin geri döndüğü yumuşak iniş projeksiyonlarıyla başladı. Takvimler Ocak 2024'ü gösterirken, para politikası karar vericilerinin yakın vadedeki zorluğu, enflasyonun hedefe doğru düşüşünü yönetmek; bunu yaparken işgücü piyasalarının bozulmasını ve büyümenin duraklamasını engellemekti.

Uluslararası Para Fonu (IMF), küresel ekonomiyi değerlendirdiği Ocak 2024 tarihli görünüm raporunda, "Enflasyondaki düşüş ve istikrarlı büyümeyle birlikte, sert iniş olasılığı azaldı ve küresel büyümeye yönelik riskler genel olarak dengelendi" dese de, özellikle küresel ekonomiye yön veren ABD'nin, uluslararası kamuoyunu yumuşak iniş senaryosunu başarabildiğine ikna etmesi epey zaman aldı. ABD Merkez Bankası Fed ve Avrupa Merkez Bankası'nın resesyon endişelerine karşı, yılın önemli bir bölümünde koruduğu temkinli iyimserlik, 2024'te kripto varlıklar dahil, varlık piyasalarına etki eden ana temaların merkezindeydi. Yılın sonuna yaklaşıldığında hem Avrupa hem de ABD, gevşemenin güçlü sinyallerini vermeye başladı. Ancak mevsimsel etkilerle hem enflasyon direncini koruyor, hem de grevler, aşırı hava olayları gibi öngörülemez sebepler, işgücü piyasalarındaki bozulmanın kapıda olduğuna işaret ediyordu.

Jeopolitik

Başlayan ve sonuçlanmayan, uluslararası dinamikleri değiştiren ve öylece kalan jeopolitik gerilimler, 2024'te manşetlerden eksik olmadı. Küresel jeopolitik, politik ekonomiyle de birleşerek 2024'ü dünyanın dört bir yanında yeni cephelerin açıldığı, III. Dünya Savaşı endişelerinin kol gezdiği bir yıla dönüştürdü. Ukrayna'da devam eden savaşa, Orta doğu'da yaşanan ve bölgeye yayılan İsrail - Hamas ve ardından İsrail - Hizbullah çatışmaları eklendi. İran'ın bölgesel aktör olarak oyuna dahil olup olmayacağına dair endişeler, küresel varlıklardaki volatilitiyi artırdı. Öte yandan Ukrayna işgalinden sonra uluslararası toplumdan dışlanan Rusya; kritik minerallerin, yarı iletkenlerin ve inovasyonun yarının süper güçlerini belirleyeceği bir dönemde BRICS'e öncülük ederek kutuplaşmayı daha da derinleştirdi. ABD - Çin arasındaki ticaret gerginlikleri de önümüzdeki yıllarda dünyanın çok daha kırılğan olacağına işaret etti. Yılın son ayında dış politika gündemi — piyasalara etkisi sınırlı da olsa — Suriye'de Baas rejiminin çökmesi, Esad'ın kaçması ve Suriyeli muhaliflerin Şam'ı ele geçirmesiyle meşguldü.

2024'ü Tanımlamak

Makro Bakış

Seçimler

Endonezya, Pakistan, Birleşik Krallık, ABD, Fransa, Avrupa Birliği, Hindistan, Japonya, Güney Afrika ve daha pek çok ülke için 2024, seçim yılıydı. Milyonlarca seçmenin sandık başına gittiği 2024, demokrasi için de belirleyici bir yıl olarak kabul edildi. Seçimler, özellikle ABD'de kripto varlıkların geleceği için kritik öneme sahipti. Avrupa'nın Almanya, Fransa gibi kilit ülkeleri, değişen ideolojilerin ve konjonktürün etkisiyle siyasi krizlerle mücadele ederken, aşırı sağ partiler güç kazandı. Birleşik Krallık'ta İşçi Partisi, değişen seçmen tercihlerinin bir sonucu olarak iktidara geçti. Meksika, ülkenin ilk kadın başkanını seçti. Venezuela ve Gürcistan gibi ülkelerdeki seçim sonuçları istikrarsızlığı beraberinde getirdi.

Yapay Zeka

Geçtiğimiz yıl boyunca teknoloji ve inovasyon gündeminin merkezinde yapay zeka vardı. Son kullanıcının hayatına 2022 sonlarında giren üretken yapay zeka araçları, 2024'te yeniliğin sınırlarını zorladı. Kurumsal şirketler ise gerçek dünya sonuçlarını gördüğü yapay zekayı benimsemenin yollarını aradı. Yapay zeka, küresel borsa piyasa değerinin %42'sinden fazlasını oluşturduğu bilinen New York Borsası ve Nasdaq'ın da başlıca temalarından biriydi. Yapay zeka çağının lokomotifine dönüşen ve 2024'ün başından bu yana %180'in üzerinde değer kazanan Nvidia, endekste elde ettiği ağırlıkla, riskli varlıkların profilini tek başına çizdi. Artan sermaye harcamalarını yapay zekanın sağladığı verimlilik ve üretkenlik kapasitesiyle dengelemeye çalışan işletmelerin her çeyrek açıkladığı bilançolar, kripto para piyasalarına da yön verdi. Öte yandan yapay zeka, yalnızca Web2'ye değil, Web3'e de ilham oldu. Ekosistem; RENDER, FET, ICP, TAO, INJ, GRT, AKT gibi pek çok yapay zeka odaklı Web3 projesini benimsedi.

2 Milyar

2024'te 70'ten fazla ülkede genel seçim düzenlendi ve 2 milyar seçmen sandık başına gitti.

\$56 Milyar

Yapay zeka odaklı kripto para projelerinin toplam piyasa değeri, kasımda 56 milyar doları aştı.

Zirveye Ulaşan Hız Treni

Piyasa

Dünyanın en değerli kripto varlığı Bitcoin'in öncülüğünde, kripto para piyasaları 2024'ün başından bu yana pek çok gelişmeye tanıklık etti. Spot Bitcoin borsa yatırım fonu (ETF) onayıyla başlayan 2024 heyecanı, yarılanmayla devam etti. Kripto para yatırımcılarının küresel meselelere ve makroekonomiye dair duyarlılıkları, bir numaralı kripto para biriminin yıl içindeki davranışlarını da etkiledi. 2024, yalnızca birden fazla kez tüm zamanların en yüksek seviyesini yineleyen Bitcoin için değil, Ethereum, Solana, Ripple gibi altcoin'ler için de ilklerin veya dönüm noktalarının yılıydı.

Spot Bitcoin ETF Onayları

2024'ün ilk gününe 42.500 dolar seviyelerinde başlayan Bitcoin, ABD Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu'nun (SEC) uzun süre ertelediği spot Bitcoin ETF'lere 11 Ocak'ta onay vermesiyle yeni bir döneme girmiş oldu. Piyasa ETF onaylarını çok daha önceden fiyatladığı için, coşku ilk günlerde sınırlı kaldı ve Bitcoin 38 bin dolar seviyelerine kadar çekildi. Şubat sonu geldiğinde ise Bitcoin'de ETF'in yeni bir dönem başlattığının ilk sinyalleri alınmış, Bitcoin 57 bin dolar seviyelerine kadar tırmanmıştı. Şubat 2024'te ETF coşkusu ve bir sonraki katalizör olan yarılanmaya dair fiyatlamayla toplam piyasa değerini %40 artıran Bitcoin, 5 Mart 2024'te 69 bin doları aşarak tüm zamanların en yüksek seviyesini yineledi. 70 bin doların üzerini test eden en değerli kripto varlık, mart ayında 111 milyar dolarlık spot Bitcoin ETF ticaret hacmiyle önceki aylardaki hacimleri üç katladı. ABD'de onay alan spot Bitcoin ETF'ler, Avustralya, Tayland, Hong Kong gibi yükselen pazarlarda da spot Bitcoin ETF'i yeni norma dönüştürdü ve ilerleyen aylarda onaylanacak olan spot Ethereum ETF'lere zemin hazırladı.

Yarılanma ve Nisan Erimesi

Bitcoin'e yeni rekorlar kırdıran mart ayı, dördüncü yarılanmanın tamamlandığı Nisan 2024'te yerini durgunluğa, hatta gerilemeye bıraktı. Nisana 70 bin dolar seviyelerinde başlayan BTC, ay boyunca %11 gerileyerek 60 bin dolar seviyelerine çekildi. Orta doğu'da yükselen tansiyon, spot Bitcoin ETF'lerdeki performansı da kötü etkiledi.

Toplu Satışlar

2024'ün yaz aylarında Bitcoin'deki fiyat hareketlerine, hükümetlerin farklı olaylardan elde ettikleri Bitcoin'leri elden çıkarmalarının ve batık kripto borsası Mt. Gox'ın geri ödemelerinin sebep olduğu satış baskısı damga vurdu. Almanya hükümeti 2024 boyunca 50 bin BTC tasfiye etti, yüklü satışlar ise temmuz ortasında geldi. Ayrıca temmuz başında yayımlanan Fed tutanakları da ABD merkez bankasının faiz indirimlerine hazır olmadığını gösterdi. Makroekonomik rüzgarlar da Bitcoin'in geri çekilmesine katkıda bulundu.

Zirveye Ulaşan Hız Treni

Piyasa

Ağustos Paniği

Takvimler 5 Ağustos'u gösterdiğinde, küresel piyasalar derin bir paniğe sürüklendi. Japonya merkez bankasının faiz artırmayla carry trade'ler çözüldü ve ABD'de yükselen resesyon endişeleriyle birleşerek tüm riskli varlıklarda dikkate değer kayıpları beraberinde getirdi. Bitcoin, 5 Ağustos'ta %8'i bulan kayıplarla 50 bin dolar altına kadar geriledi ve 1 Ağustos'taki zirvesinden %17,5 aşağıya çekildi. Korkulan olmadı ve panik kısa sürdü. Ancak Bitcoin ağustos sonunda Fed Başkanı Jerome Powell'in Jackson Hole Sempozyumu'nda vereceği faiz indirimi müjdesine kadar eski ivmesini kazanamadı.

Ayın Olayı | Dördüncü Yarılanma

Yarılanma (halving), 2024'te dördüncü kez gerçekleşti. Bitcoin'in deflasyonist arz politikasının önemli bir göstergesi olan yarılanmayla, madencilik ödülleri 6,25 BTC'den 3,125 BTC'ye düşürüldü.

50 Baz Puan ve Sonrası

Tarihsel olarak eylül ayını satışlarla geçiren Bitcoin'de döngü, Fed'in 18 Eylül'de dört yıl sonra faiz indirimlerine 50 baz puan gibi jumbo bir indirimle başlamasıyla kırıldı. BTC, faiz indirimi sonrası 64 bin doların üzerine yerleşti ve seçim rallisine kadar yeni normalini buldu. Kripto ekosisteminin yükseliş eğilimini kastederek "uptober" olarak andığı ekim ayı ise İran'ın İsrail'e yönelik füze saldırısıyla başladı. Bitcoin %3,5'lik kayıpla tüm piyasayı aşağı çekti ve alışılmış "güvenli liman" özelliğinin tersine, hisse senetleri gibi diğer riskli varlıklara benzer bir biçimde davranmaya başladı. Panik kısa sürdü, ABD'den gelen eylül enflasyonu fiyatlandı. 19 Ekim'e gelindiğinde Bitcoin, yıllık kazançlarını %55'e taşımıştı. Ekim ayı, ABD'de listelenen spot Bitcoin ETF'lerin de durgunluğu kırdığı bir ay olarak Trump Ticareti'nin ilk sinyallerini vermeye başladı.

Yüklü Alımlar ve Kurumsal Benimseme

Ağustos 2020'den bu yana Bitcoin alım stratejisi yürüten MicroStrategy, 2024'ün son çeyreğinin en güçlü alıcılarından oldu. Aralık 2024'ün sonlarına doğru Michael Saylor liderliğindeki MicroStrategy, hazinesindeki Bitcoin miktarını 439 bin adete kadar taşıdı. Bitcoin konusundaki iddiasıyla hisse piyasalarında da 2024'ün başından aralık sonuna kadar %430'un üzerinde performans gösteren MicroStrategy, Nasdaq-100 listesine dahil edildi. Michael Saylor, kurumsal dünyanın Bitcoin savunucusuna dönüştü ve Microsoft Yönetim Kurulu'na Bitcoin rezervi biriktirmenin faydalarını anlatan bir sunum dahi yaptı. Microsoft'un yanı sıra Amazon hissedarları da şirketin Bitcoin'i bir hazine varlığı olarak değerlendirmesini talep etti. Öte yandan Mara, Hut 8 gibi önde gelen halka açık madenciler, aralıkta yaşanan her fiyat düşüşünü alım fırsatı olarak değerlendirdi.

Zirveye Ulaşan Hız Treni

Piyasa

Seçim Rallisi ve Altı Hane Yolculuğu

Bitcoin kasım ayına, Fed'in 25 baz puanlık faiz indirimiyle kaydettiği 76.956 dolarlık rekorla başladı. 5 Kasım'da ABD başkanlık seçimlerini, kampanya süresi boyunca kripto konusunda oldukça cömert olan Cumhuriyetçi aday Donald Trump'ın kazanması, Bitcoin ve diğer varlıklarda yükselişin fitilini ateşledi. 5 Kasım'da 68 bin dolara yakın seyreden Bitcoin, psikolojik eşik olarak görülen 100 bin dolar seviyesini aştı. En yüksek seviyesini 108 bin dolarda tazeleyen Bitcoin, Fed Başkanı Jerome Powell'in 2025'e dair temkinli açıklamaları ve Fed'in 2025'teki faiz indirimi beklentisini dörtten ikiye indirmesinin etkisiyle 6 haneli pozisyonunu kaybetse de yükseliş, ABD'den gelen yumuşak kişisel tüketim harcamaları (PCE) verisi sonrası devam etti. 11 Ocak'ta işleme açılan ABD'de listelenen spot Bitcoin ETF'ler, kasım sonuna kadar 30 milyar doları aşkın sermaye çekti. Girişler, kasımda 6,2 milyar dolarla tüm zamanların en yüksek seviyesine ulaştı. Spot Bitcoin ETF'ler, gösterdikleri performansla altın ETF'lerinin tuttuğu toplam varlığı aştı.

Dönüm Noktaları

ABD'de listelenen spot Bitcoin ETF'lere girişler **6,2 milyar dolarla** rekor kırdı.

Kasım 2024

Toplam kripto para piyasa değeri **3,5 trilyon dolara** yaklaştı.

Kasım 2024

Solana ağı, **109 milyar dolarlık** DEX işlem hacmiyle rekor kırdı.

Kasım 2024

Ripple, Tether ve Solana'yı geride bırakarak **en değerli üçüncü kripto varlık** oldu.

Kasım 2024

Aylık aktif kripto adresleri **220 milyonla** tüm zamanların rekorunu kırdı.

Ethereum, Şangay yükseltmesinden bir yıl sonra, 2024'te **Dencun** güncellemesini tamamladı.

Bitcoin ağı, 15 yıl sonra **1 milyar işlem barajını** geçti.

Mayıs 2024

Bitcoin, gümüşü ve Saudi Aramco'yu geride bırakarak dünyanın **en değerli 7. varlığı** oldu.

Blok Zinciriyle Küresel Kucaklaşma

Benimseme

2024'ü kripto perspektifinden tek ifadeyle tanımlayacak olsak, "benimseme yılı" ifadesini seçerdik. Henüz seçim rallisinin küresel sahiplik oranlarını nasıl etkilediğine dair net sonuçlar olmasa da, dünya nüfusunun %7'sine yakınının kripto para birimi sahibi olduğu tahmin ediliyor. Üstelik kripto benimsemesi, bu yıl içinde yalnızca perakende benimsemeye de sınırlı kalmadı. Regülatif çerçevenin netleşmesi, ekosisteme yönelik güvenin güçlenmesi, spot Bitcoin ETF onayıyla erişilebilirliğin artması, yüksek net değerli yatırımcılarından emeklilik fonlarına ve şirket hazinelerine uzanan bir ilgiyi de beraberinde getirdi. Öte yandan geleneksel finansın merkezdeki oyuncuları, müşteri talebine karşı koyamayarak Bitcoin başta olmak üzere kripto varlıklara ilişkin önyargılarını kırmayı başardı.

560+ Milyon

Triple-A, 2024'te dünya çapındaki kripto para sahiplerinin sayısını 560 milyon olarak tahmin etti.

Chainalysis'in son Küresel Kripto Benimseme Endeksi, Hindistan'ın listenin ilk sırasında yer aldığını ortaya koydu. 2024 kripto adaptasyonu listesinde yedi ülkeyle ilk 20 ülke arasında yer alan Orta ve Güney Asya ile Okyanusya (CSAO) bölgesi başı çekti. Hindistan'ı Nijerya ve Endonezya izlerken ABD, Vietnam, Ukrayna, Rusya, Filipinler, Pakistan ve Brezilya ilk 10'u oluşturan ülkeler oldu.

Bölge Birincisi | Türkiye

Chainalysis'in küresel listesinde 11. sırada konumlanan Türkiye ise Orta doğu ve Kuzey Afrika Bölgesi'nin en büyük kripto pazarı olarak öne çıktı. Temmuz 2023 - Haziran 2024 döneminde 136,8 milyar dolar değere ulaşan Türkiye, GSYİH'nin yüzdesi olarak stabilcoin ticaret hacminde açık ara farkla ilk sırada konumlandı.

Kaiko'nun yedi borsayı konu eden incelemesi, Türk Lirası ticaret hacminin, üst üste sekiz ay boyunca aylık 10 milyar doları aştığını gösterdi. 2024 kümülatif lira hacimleri 95 milyar dolar olarak ölçüldü. Kümülatif hacim bakımından kripto ticaretinde en çok kullanılan dördüncü itibari para birimi, Türk Lirası oldu. Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi tarafından yayımlanan Ekim 2024 Türkiye Fintek Genel Görünümü raporuna göre, blok zinciri ve kripto varlık dikeyi çalışan 106 fintek girişimiyle en çok sayıda şirkete ev sahipliği yapan üçüncü dikey oldu.

Öte yandan CoinGecko'nun internet trafiğini temel alan analizleri, gerçek dünya varlıkları (RWA) ve yapay zeka (AI) temalarına yönelik en yüksek ilginin Türkiye'den geldiğini gösterdi.

Blok Zinciriyle Küresel Kucaklaşma

Benimseme

Benimseme Notları

Ülkeler

Eylül 2021'de Bitcoin'i resmi para birimi ve ödeme aracı olarak kabul eden ilk ülke olan El Salvador, Mayıs 2024'te Bitcoin rezervlerini gerçek zamanlı yayımlamaya başladı. Aralık itibarıyla El Salvador'un 5.950 adet BTC tuttuğu görülüyor. GSYİH'nin üçte birini Bitcoin'de tutan Bhutan'ın rezervlerindeki BTC tutarı 1 milyar doları aştı.

Wall Street

ABD'nin en büyük hedge fonlarından Point72 ve Millenium'un spot Bitcoin ETF yatırımı yaptığı Mayıs ayında açığa çıktı. Goldman Sachs'ın müşterileri için milyonlarca dolarlık Bitcoin ETF yatırımı yaptığı da Ağustosta öğrenildi. Aynı ay Morgan Stanley, yatırım danışmanlarına spot Bitcoin ETF önerme yetkisi verdi. BNY Mellon kripto saklama yetkisi aldı.

Kurum Ve Kuruluşlar

İsviçre'nin en büyük bankalarından Zürih Kanton, BTC ve ETH için alım satım ve saklama hizmetleri sunmaya başladı. İsviçre borsası, Avrupa'da bir kripto/türev borsası için hazırlıklara başladı. ABD'de Rumble, Hut 8, Semler Scientific; Japonya'da Metaplanet Bitcoin odaklı hazine stratejilerine geçti. MicroStrategy, hazinesindeki BTC sayısını 400 binin üzerine çıkardı. ABD'de eyaletler, emeklilik fonları spot Bitcoin ETF'leri bir çeşitlendirme aracı olarak görmeye başladı.

Projeler

Sony kendi blok zinciri Soneium'u tanıttı. Mastercard kripto odaklı debit müjdesi verdi. Citi, blok zinciri projeleri için AVAX ile anlaştı. BBVA 2025'te Visa ile stabilcoin çıkarma planını paylaştı. Mastercard, Metamask ile işbirliğini duyurdu. PayPal stabilcoin çıkardı. Stripe, kripto ödeme altyapısı Bridge'i satın aldı. HSBC ve Ant, blok zinciriyle 7/24 uluslararası ödemeler için işbirliğine gitti.

Rezerv Varlık

Yeni ABD Başkanı Donald Trump, ABD'de ulusal bir Bitcoin rezervi kullanmaya dair söylemlerini seçim sonuçlarından sonra da yineledi. Bitcoin Magazine, Bitcoin Politika Enstitüsü'nün bu konuyla ilgili bir başkanlık emri üzerinde çalıştığını öne sürdü. Ohio, Teksas ve Alabama'daki yetkililer de Bitcoin'i rezerv varlık olarak değerlendirme teklifleri sundu. Öte yandan Avrupa Parlamentosu üyesi Sarah Knafo, Avrupa Birliği'ni bir Bitcoin rezervi oluşturmaya çağırdı.

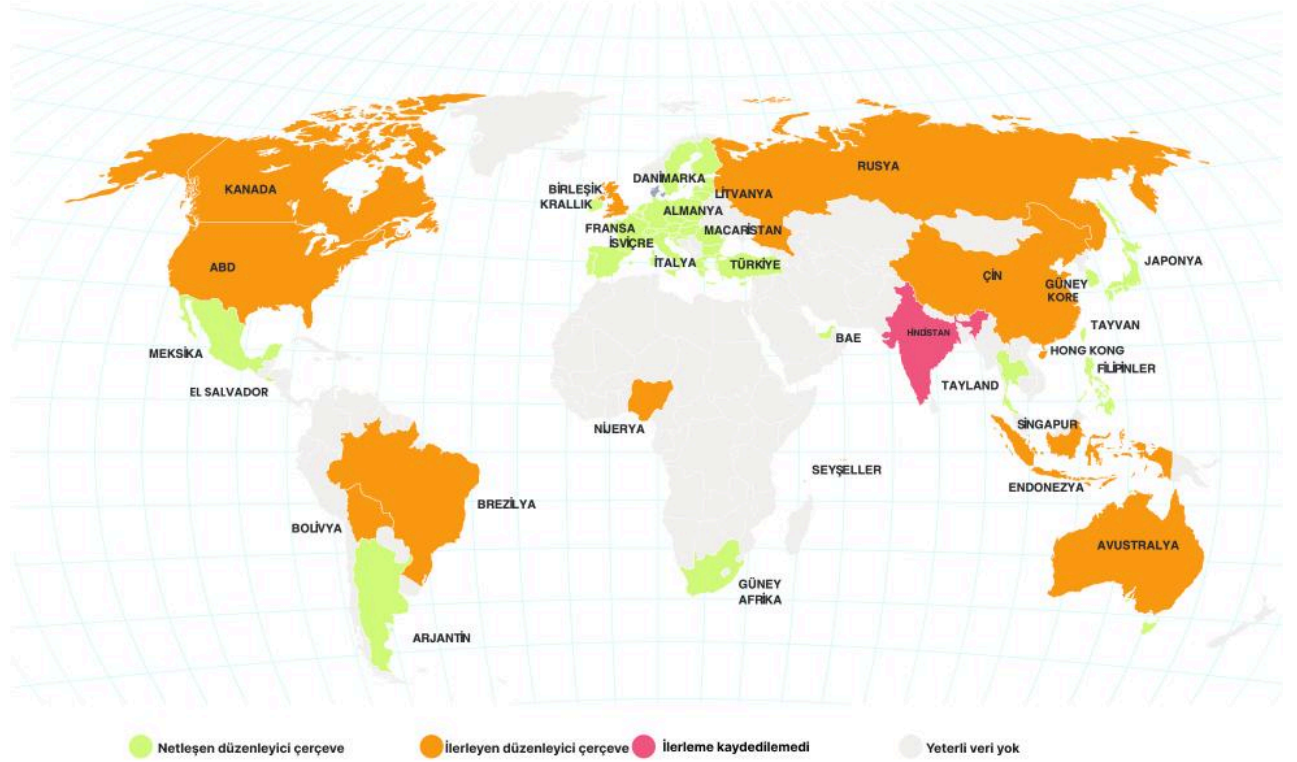
%39 Artış

Hazıranda yayımlanan bir araştırmaya göre Fortune 100 şirketlerinin zincirüstü projelerinin sayısı yıllık bazda %39 arttı.

Fortune 500 yöneticilerinin %56'sı, şirketlerinin blok zinciri projeleri üzerinde çalıştığını söyledi.

Regülasyon Gündemi

Hukuk ve Uyum

2024, özellikle kripto varlık hizmet sağlayıcı (VASP) şirketlerin yoğun olarak bulunduğu bölgelerde düzenleyici anlamda önemli ilerleme kaydedilen bir yıl oldu. [Elliptic'in](#) raporuna göre 28 Mart'ta yayımlanan Mali Eylem Görev Gücü (FATF) raporu, çoğu yargı bölgesinin dijital varlık sektörü için bir risk değerlendirmesi yaptığını ve kripto varlık hizmet sağlayıcıları lisanslamak için bir rejim oluşturduğunu gösterdi. Türkiye, 2024'te küresel görünümde düzenleyici çerçevesi netleşen ülkeler arasında eklendi. Avrupa Birliği'nde MiCA; ABD'de FIT 21, SAB 121 ve Clarity for Payment Stablecoins Act konuşuldu.

Avrupa

Avrupa Birliği'nin 2022'den bu yana tartıştığı, Haziran 2023'te 12-18 aylık bir geçiş periyoduyla yürürlüğe koyduğu Markets in Crypto Assets Regulation (MiCA) kapsamındaki üçüncü ve son danışma paketi, 2024'ün birinci çeyreğinin sonlarında Avrupa Menkul Kıymetler ve Piyasalar Otoritesi (ESMA) tarafından yayımlandı. Öngörülen takvim doğrultusunda MiCA düzenlemesinin uygulamaya konması için son tarih 30 Aralık 2024. Geçiş sürecinin sona ermesi için son tarih ise 30 Haziran 2026 olarak [belirlendi](#). Avrupa'daki yasaya uyum için sektör paydaşları çeşitli adımlar attı. [Tether](#), Euro'ya sabitlenmiş stabilcoin'i EURT'yi aşamalı olarak kaldıracığını duyurdu. [Coinbase](#), Avrupa'da USDC ödülleri sonlandıracağını duyurdu. Ayrıca platformda AB kurallarına uymayan stabilcoin'lerin delist edileceği paylaşıldı.

Regülasyon Gündemi

Hukuk ve Uyum

ABD

Halen net bir çerçeveden yoksun olan ABD kripto para regülasyonu konusunda en azından Temsilciler Meclisi cephesinde bir dizi önemli gelişme yaşandı. ABD'de seçim yarışının hızlanmaya başladığı bahar aylarında ABD Temsilciler Meclisi, 279'a karşı 136 oyla, kripto para piyasalarını yapısını belirleyen FIT21 yasa tasarısını kabul etti. Kripto odaklı lobi grubu Stand with Crypto, FIT21'i "tüketicileri koruyacak, kripto şirketlerinin temeli sağlam kurallara sahip olmasını sağlayacak bir pazar yapısı kurmayı öngören bir tasarı" olarak tanımladı. SEC Başkanı Gary Gensler'in ve ABD Başkanı Joe Biden'ın karşı çıktığı FIT21, Temsilciler Meclisi'nden geçse de 2024'te Senato'ya gelmedi. Kripto saklama kuruluşlarını ilgilendiren, saklama hizmeti sunan şirketlerin sakladıkları varlıkların değerine eşit bir yükümlülük oluşturmalarını öngören ve bu sebeple endüstri tarafından aşırı külfetli olarak eleştirilen bir muhasebe rehberi SAB121, ABD regülasyon cephesinde tartışılan konulardan biriydi. Mayıs 2024'te Senato, 60'a karşı 38 oyla SAB121'in iptaline ilişkin yasa tasarısını kabul etti. Beyaz Saray, iptal öngören bir yasa tasarısını veto edeceğini belirtti. Bankaların kripto varlık piyasalarına girişini zorlaştıran bu yasaya rağmen BNY Mellon, SAB121 kapsamında düzenleyici onayı aldı. ABD'de kripto para piyasalarını yakından ilgilendiren tüm regülatif çerçeveler, bir anlamda seçim sonrasında ertelendi. Endüstri temsilcileri, Trump döneminde mevzuatın Kongre'den "oldukça hızlı" bir şekilde geçebileceğini öngörüyor.

Türkiye

Türkiye'de kripto varlıklara ilişkin kanun teklifi, yapıcı ve inovasyonu destekleyici bir tasarı sürecinin ardından Mayıs 2024'te Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunuldu. 2 Temmuz 2024 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan Sermaye Piyasaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'la kamuoyunda "kripto yasası" olarak bilinen düzenleme de yasalaşmış oldu. Açılan ön başvuru sürecinden sonra Sermaye Piyasası Kurulu (SPK), ilerleyen süreçte düzenli olarak güncelleyeceği Faaliyette Bulunanlar Listesi, Tasfiye Beyanında Bulunanlar Listesi ve Başvurusu İşlemden Kaldırılan ve İşleme Alınmayan Platformlar Listesi'ni yayımlamaya ağustosta başladı. 2 Temmuz'u takip eden süreçte yayımlanan ilke kararlarıyla kripto varlık hizmet sağlayıcıları için sermaye şartları ile geçiş ve uyum hükümleri netleştirildi. Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, regülatif çerçeveyi daha da ayrıntılandıran ikincil düzenlemeler için Ocak 2025'i işaret etti.

77 Hizmet Sağlayıcısı Adayı

SPK'ya ön başvuru yapan, saklama şirketleri de dahil, kripto varlık hizmet sağlayıcı adayları sayısı

Regülasyon Gündemi

Hukuk ve Uyum

Mahkeme Günlüğü

2024, özellikle ABD'de, kripto varlık piyasası oyuncularına yönelik regülatif baskının şiddetlendiği, Gary Gensler liderliğindeki ABD Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu'nun sektörü yakın markaja aldığı bir yıldır.

27 Mart 2024SEC, Ripple'in 1,95 milyar dolar ceza ödemesini istedi.**9 Nisan 2024**SEC, Uniswap'e Wells bildirimini gönderdi.**10 Nisan 2024**Ethereum stüdyosu Consensus, SEC'e dava açtı.**23 Nisan 2024**

İki sektör grubu, SEC'e dava açtı.

6 Mayıs 2024SEC, Robinhood'a Wells bildirimini gönderdi.**7 Ağustos 2024**Ripple davasında karar açıklandı, 125 milyon dolar ceza kesildi.**3 Ekim 2024**SEC, Ripple davasını temyize götürdü.**8 Ekim 2024**Wells bildirimini alan crypto.com SEC'e dava açtı.

Tarihin İlk “Kripto Başkanı”

Seçim 2024

“

Para olmayan, değeri son derece değişken ve yoktan var olan Bitcoin ve diğer kripto para birimlerinin hayranı değilim.

Donald Trump, 2019

“

ABD’yi gezegenin kripto başkenti ve dünyanın Bitcoin süper gücü yapacağım. Bitcoin’lerinizi satmayın.

Donald Trump, 2024

Geçtiğimiz yıl tüm dünyanın yakından takip ettiği ABD seçimlerinin ana temalarından biri kriptoydu. Bir yanda kriptoya çekimser ve engelleyici yaklaşımıyla Demokrat aday Joe Biden (ve ardından Kamala Harris), diğer yanda ise yarışın başından itibaren kriptoyu ve Bitcoin’i dilinden düşürmeyen Donald Trump vardı.

Donald Trump

2020’den önce kripto varlıklara karşı çekimser davranan Trump’ın görüşleri daha sonra değişti. 2023 yazında ortaya çıkan belgeler, NFT koleksiyonu da piyasaya süren Trump’ın o dönemin fiyatıyla 2,8 milyon dolarlık Ethereum’a sahip olduğunu göstermişti. Trump, Bitcoin ve kripto ekosisteminin 2024 seçim kampanyasının önemli unsurlarından birine dönüştürdü. Özellikle Mayıs 2024’ten itibaren kartlarını açık oynadı.

Kamala Harris

Bayrağı Biden’dan devralan Kamala Harris’in kriptoya yönelik tavrı hep mesafeli oldu. Harris, Trump’ın “kriptonun ne olduğundan bile haberi olmadığını” söylediği Biden’ın izinden gitti. Seçim söylemlerini orta sınıfı yeniden canlandırmak üzerine kuran Harris’in kripto sektörüyle ilişkileri “sıfırlamak” istediği öne sürüldü, hatta belki de kapalı kapılar ardında temsilcilerle görüşmeler yürütüldü. Ancak Harris, kripto konusundaki tavrını açıkça ortaya koymadı.

Tarihin İlk “Kripto Başkanı”

Seçim 2024

Seçmenin Durumu

2024'ün başında Crypto Council for Innovation tarafından yürütülen bir araştırmada, kripto seçmenlerinin (crypto voters) “yatırımcıların seçim yapmaya devam edebilmesi ve sektörün büyümeye devam edebilmesi için kripto para birimleri konusunda net kurallar yazmak isteyen” bir adayı tercih ettiği ortaya çıktı. Mart ortasında yayımlanan bir başka araştırma da kripto sahiplerinin %48'inin Donald Trump'a oy vermeyi planladığını gösterdi.

Kampanya Bağışları

2024 seçim a16z, Winklevoss kardeşler, Coinbase ve Ripple gibi sektör oyuncularını, Trump'ın ve diğer kripto dostu senatör / temsilci adaylarının en büyük finansörleri arasında yer aldı. Stand with Crypto ve Fairshake gibi süper siyasi eylem komiteleri (PAC) kripto taraftarı adayların kampanyalarına milyonlarca dolar bağışladı.

OpenSecrets'in verilerine göre, Fairshake'in 2024 ABD seçim döneminde 1 milyon dolar veya daha fazla bağış yaptığı 22 kongre adayının en az %90'ı siyasi rakiplerini geride bıraktı. Stand with Crypto'nun izlediği sonuçlara göre sektör; Temsilciler Meclisi'ne 274 ve Senato'ya 20 kripto destekçisi politika yapıcı seçilmesine aracı oldu. Endüstrinin ve sivil toplumun başarısı, ABD tarihinin en “kripto dostu” yönetimini getirdi. 2024 seçimleri sona erse de paydaşların Washington'da nüfuzlarını artırma gayreti sona ermedi. Coinbase, Ripple ve a16z, 2026 ara seçimlerine hazırlık için şimdiye kadar Fairshake'e toplamda 73 milyon dolar daha bağışladı.

\$238 milyon

Kripto odaklı siyasi eylem komiteleri, 2024 seçim kampanyalarına 238 milyon dolardan fazla bağış yaptı.

Kripto Başkan

Trump'ın İlkleri

- Seçim kampanyasına kripto bağış kabul etti.
- Bitcoin 2024 konferansında konuşma yaptı.
- Kripto parayla ödeme yapan ilk başkan adayı oldu.
- 5 yıl içinde 1 milyon BTC edinmeyi hedefleyen ulusal bir BTC rezervi önerdi.
- Gary Gensler'i görevden almayı taahhüt etti.
- Beyaz Saray'a “kripto çarı” atadı.
- Hazine ve ticaret bakanlıkları için kripto dostu isimleri aday gösterdi.
- DOGE savunucusu Elon Musk'i, kısaltması aynı olan bir başkanlık ofisine atadı.
- NFT koleksiyonu çıkardı.
- Oğullarıyla birlikte kripto projesi World Liberty Financial'ı duyurdu.
- Şirketi Trump Media & Technology'nin, bir kripto şirketi olan Bakkt'i satın alacağı iddia edildi.
- TruthFi isimli bir kripto şirketi için marka tescil başvurusu yaptı.

Seçim Sonrası

Trump'ın galibiyetinin ve ardından kabine adaylarının netleşmesiyle Bitcoin Kasım 2024'te %50'ye yakın değer kazanarak 100 bin dolar seviyelerine yaklaştı. Gary Gensler'in gidişinin netleşmesi Ripple'ı dünyanın en değerli üçüncü kripto varlığı yaptı.

Fenomen Alarmı

Tahmin Piyasaları

Tahmin piyasaları 2024 seçiminin yükselenlerinden oldu. Blok zinciri tabanlı Polymarket, ABD dışındaki kullanıcılardan 3,2 milyar dolarlık tahmin aldı. Kalshi'de ABD'nin 47. Başkanı'nı doğru tahmin edebilmek için 162 milyon dolarlık işlem yapıldı.

Sektöre Güç Verenler

Teknoloji ve İş

Blok zinciri teknolojisini ayakta tutan, Bitcoin üreten ve kripto ekosistemini var eden oyuncuların dinamikleri de 2024 boyunca değişti. Yapay zeka ve blok zinciri kesişimi risk sermayedarlarının blok zinciri ve kripto odaklı yatırımlarını artırırken artan Katman-1 ve Katman-2 blok zincirleri inovasyonu destekledi. Yarılanma sonrası gelirin azalması da madencilik sektöründe konsolidasyonu beraberinde getirdi.

Blok Zinciri İnovasyonu

2024'te blok zinciri geliştiricilerinin odağında yine Ethereum vardı. Blok zinciri geliştirici ilgisinin %20,8'ini alan Ethereum'u proje sayısı bakımından %11,2 ile Solana ve %10,7 ile Base takip etti. Optimism, blok zinciri inovasyonundan %6,7 pay alırken, Arbitrum'un zemin oluşturduğu projeler, 2024 boyunca yürütülen projelerin %6,2'sine karşılık geldi. Avalanche ve hatta Bitcoin ağında da geliştirici etkisi dikkate değeri. Özellikle Ethereum Katman-2 ağlarda yaşanan gelişmeler ve Sui gibi yenilikçi projeler, blok zincirlerinin 1 saniyedeki işlem kapasitesini de dört yıl öncesine kıyasla 50 katına çıkardı.

Web3 Risk Sermayesi Yatırımları

Yapay zeka teknolojisinin yükselişi, küresel enerji ve altyapı ihtiyacının artışı; blok zincirini kaldıraç olarak kullanmak isteyen girişimlerin sayısını artırdı. Bu da durgun 2023 risk sermayesi piyasasını canlandırdı. PitchBook verilerine göre 2024'ün ilk yarısında blok zinciri ve Web3 teknolojilerine odaklanan 24 girişim sermayesi fonunda 2,2 milyar dolar toplandı.

\$5,4 milyar

Crunchbase verilerine göre, Web3 girişimleri ik 9 ayda 5,4 milyar dolar girişim sermayesi yatırımı çekti.

Ayrıntılarına Temalar bölümünde eğileceğimiz yapay zeka ve DePIN gibi kategorilerin yükselişyle Web3 odaklı girişimler milyarlarca dolarlık VC yatırımı aldı.

Birleşme, Satın Alma ve Anlaşmalar

Nisanda tamamlanan Bitcoin yarılanmasıyla Bitcoin madencilerinin gelirleri düştü ve maliyetleri arttı. Bir Bitcoin üretmek için gereken bilgi işlem kapasitesi yeni yatırımları zorunlu hale getirirken Bitcoin ödülleri ve olumsuz piyasa koşulları madencileri konsolide olmaya itti. Örneğin CleanSpark GRIID'i, Bitfarms Stronghold'u, Riot Platforms Block Mining'i milyon dolarlık anlaşmalarla satın aldı. Riot ayrıca Bitfarms'ı bünyesine katmak istedi ve düşmanca devralma girişiminde bulundu. Şirketteki payını giderek artıran Bitfarms ve Riot, aylar süren vekâlet mücadelesinin ardından Eylül 2024'te orta yolu buldu.

Ses Getiren Anlatılar

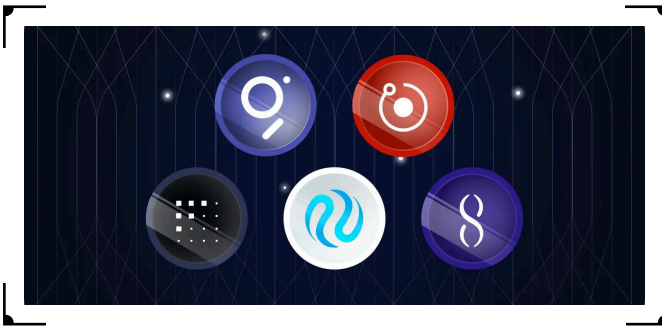
Temalar

Birleşme ve satın almayı (M&A) tercih etmeyenler de sahip oldukları bilgi işlem gücünü yapay zeka şirketleriyle paylaşmayı seçti. Örneğin ABD merkezli Bitcoin madencisi Core Scientific, Nvidia destekli bir yapay zeka şirketi olan CoreWeave'e, 12 yılda 1,2 milyar dolar gelir beklentisiyle bilgi işlem altyapısı kiralamaya başladı. Kripto madenciliği şirketi Hut 8 madencilik sektöründen geri adım attı ve yapay zekaya yöneldi. Bitcoin madencisi Bit Digital, gelirinin %27'sini yapay zekadan elde ettiğini duyurdu. Robinhood'un kripto borsası Bitstamp'i satın alması ve ödeme devi Stripe'in kripto ödeme altyapısı Bridge'i satın alması da yılın öne çıkan sektörel M&A gelişmelerindendi.

Blok zinciri teknolojisinin yeteneklerine, küresel teknoloji ve iş dünyası gündeminin odaklarına, yatırımcıların ilgi duyduğu trendlere ve piyasa koşullarına göre şekillenen temalar, bir yıla damgasını vuran ve Web3'e akan sermayeyi besleyen can damarları olarak konumlanıyor. Pek çoğu inovasyonun bir sonucu olsa da zaman zaman geçici trendlerin ve dönemsel karakteristiğinin de belirleyici olabildiği kripto anlatıları, geleneksel finansın rotasını ve değer birikiminin potansiyelini belirleyecek gücü taşıyor.

Kriptonun en hareketli yıllarından biri olan 2024; yapay zekanın, küresel ve merkeziyetsiz internet fikrine daha da yakınsayan DePIN'in DeFi ve TradFi'nin kesişiminden doğan RWA'nın, sosyal ağların etkisini kanıtlayan mini merkeziyetsiz uygulamaların yankılarıyla sona eriyor.

Yapay Zeka

Web3 ekosisteminde gelişmiş karar alma, analitik ve güvenlik özellikleri için büyük veri, makine öğrenmesi gibi yeni teknolojilerden yararlanarak yapay zekayı blok zinciriyle buluşturan yapay zeka (AI) token'ları, 2023'te yakaladıkları rüzgarı yılın sonuna kadar sürdürdü.

8 Haziran'da en düşük seviyelerine ulaşan yapay zeka ve büyük veri token'ları, Bitcoin'in rekorlar kırdığı döneme kadar %130'un üzerinde performans gösterdi.

- Dünyanın ilk merkeziyetsiz GPU işleme platformuna güç veren Render (RNDR), sınırsız kapasiteli küresel bir bilgisayar tahayyül eden Internet Computer (ICP), yapay süper zeka için AGIX, FET ve OCEAN'ın birleşmesiyle oluşturulan Artificial Superintelligence (FET), makine öğrenmesine odaklanan Bittensor (TAO), Sam Altman'ın dijital kimlik projesi Worldcoin (WLD) gibi bilimkurgudan fırlamış gibi projeler, 2024'ün en çok aranan token'ları arasında yer aldı.

Ses Getiren Anlatılar

Temalar

Gerçek Dünya Varlıkları (RWA)

Tokenleştirme, küresel çapta ilgi uyandıran kavramların başında geldi. Zincir dışındaki gayrimenkul, değerli madenler, emtialar, devlet tahvilleri ve sanat eserleri gibi varlıkların merkeziyetsiz finansa bir getiri aracı olarak kullanılmak üzere tokenleştirilmesini öngören RWA, Ondo Finance gibi projeler aracılığıyla ilk olarak ABD Hazine bonolarına odaklandı.

Her varlığı finansal varlığa dönüştürme potansiyeli taşıyan, parçalı yaklaşımı bireysel yatırımcıların alıp satmakta zorlanabileceği yatırım araçlarına getirerek finansal piyasaların erişilebilirliğini artırarak demokratikleşmeye de katkıda bulunan RWA, Wall Street'in de ilgisini çekti. Örneğin dünyanın en büyük fon yöneticisi BlackRock'ın tokenize hazine fonu BUIDL, 500 milyon dolar barajını 9 Temmuz'da aştı. Öte yandan Tether, hükümet ve şirketlerin diledikleri gerçek dünya varlıklarını blok zincirine taşımalarına olanak tanıyacak Hadron platformunu tanıttı. Diğer yandan Tether'in Türkiye'ye bor rezervlerini tokenize ederek blok zincirine taşımayı teklif ettiği öne sürüldü.

\$2 trilyon

McKinsey, tokenize RWA'lerin 2030'a kadar baz senaryoda 2 trilyon dolarlık değer yaratabileceğini öngördü.

DePIN

Her bireyin sahip olduğu fiziksel kaynakları merkeziyetsiz bir ağa tahsis ederek kaynak açısından verimli fiziksel altyapılar oluşturmaya odaklanan ve bunu yaparken de blok zincirini finansman kaynağı olarak kullanan DePIN, 2024'ün öne çıkan temalarındandı. Hem hizmete erişim maliyetlerini azaltmayı hem de ağ kullanıcılarının ek gelir elde etmesini amaçlayan DePIN projeleri Web3 girişim yatırımlarının da en çok öne çıkan anlatısı oldu.

Ses Getiren Anlatılar

Temalar

Telegram Mini DApp'ler ve Tap-To-Earn

Finans ve oyunun kesişimine sosyal bir yaklaşım getiren, Telegram'ın desteklediği TON blok zincirinin yükselişi ve Telegram tabanlı oyunların hızlı büyümesiyle kripto trendlerine hızlı bir giriş yapan mini merkeziyetsiz uygulamalar, "dokun-kazan" gibi oldukça basit görevlerle bir blok zinciri topluluğuna dahil olmayı kolaylaştırdı. Notcoin'le başlayan, Hamster Kombat'la genişleyen, Catizen ve X Empire ile yeni bir boyut kazanan tap-to-earn konsepti, viralitesi en yüksek kripto temaları arasında yer aldı.

- Bir dönem her gün 4-5 milyon yeni kullanıcının katıldığı, Telegram CEO'su Pavel Durov'un "en hızlı büyüyen dijital servis" olarak tanımladığı Hamster Kombat'ın şöhreti birkaç ay sürse de tap-to-earn, milyonlarca kullanıcının Web3'le tanışmasına aracı oldu.

Memecoinler

2024'te memecoin'ler bugüne dek bilinenlerle sınırlı kalmadı; zira Solana'nın hızını ve esnekliğini kullanan Pump.fun gibi yeni platformlar ortaya çıktı. Kullanıcıların saniyeler içinde memecoin oluşturmasını ve platform içinde piyasaya sürmesini mümkün kılan Pump.fun, çoğunluğu Web3'e taşınmasa da milyonlarca yeni memecoin'in üretilmesine zemin hazırladı. Pump.fun, 2024'ün en hızlı büyüyen platformlarından biri olarak ekim sonunda 2,3 milyar dolarlık ekosistem piyasa değerine ulaştı. Canlı yayın özelliğiyle eleştirilerle karşılaşan ve bu özelliği moderasyonu iyileştirene kadar durdurduktan sonra haftalık geliri %66 düşen platform, PNUT, GOAT, MOODENG, CHILLGUY gibi fenomen memecoin'lerin çıkış noktası oldu.

Stabilcoinler

2024'te ürün pazar uyumunu yakalayan ve kullanım alanı kriptonun dışına taşan stabilcoin'ler, geleneksel finansın Web3'le buluşma kabiliyetinin en güçlü katalizörü oldu. 30 Kasım itibarıyla 192,7 milyar dolarla yeni bir rekor kıran stabilcoin piyasa değeri, yıl boyu izlediği yükseliş trendiyle yeni oyuncuların da ilgi odağına dönüştü. Ödeme devi PayPal'in PYUSD stabilcoin'i 290 milyon dolarlık piyasa değerini yılın ilk günlerinde aşmayı başardı. Yılın ortalarında XRP'nin geliştiricisi Ripple, RLUSD isimli ve dolara endekli bir stabilcoin'le rekabete katılacağını duyurdu. RLUSD, aralık ayının ortasında küresel borsalarda işleme başladı. Yılın sonuna yaklaşırken Revolut ve Robinhood gibi şirketlerin de stabilcoin ihraç edeceği öne sürüldü. USDT'nin ihraççısı, pazar lideri Tether yılın ilk üç çeyreğinde 7,7 milyar dolar kâr ederken, USDC ve diğer rakipler Sui gibi blok zincirlerine genişledi.

- Brezilya, Nijerya, Türkiye, Endonezya ve Hindistan'da 2.500'den fazla kullanıcıyla yürütülen bir araştırma, stabilcoin'lerin gelişmekte olan piyasalarda dolara erişmek için de kullanıldığını gösterdi. Katılımcıların %69'u yerel para birimlerini stabilcoin'e çevirdiklerini, %39'u stabilcoin'le alışveriş yaptıklarını veya başka bir ülkeye para gönderdiklerini söyledi.

Yeni Fırsatlar

2025'i Anlamak

Küresel risklerle örülü bir manzarada, dünyanın bir dönüşüme hizalandığı bir dönemi uçtan uca yaşayan ve sıfırdan çıktığı yolda trilyonlarca dolarlık değer üreten bir endüstrinin, düşe kalka ancak her şeye rağmen güçlü geçirdiği bir yıl geride kalıyor. Karmaşık bir terminolojiyle yeni bir şeyler icat etmek üzere olduğu her halinden belli olan bir ekosistemin ulaştığı boyutları, ilk whitepaper'ı yayımlayan Satoshi Nakamoto hayal edebilir miydi acaba? Teknolojinin diğer her şeyin önünde ilerleyeceği ve düzenlemelerin, geleneksel iş yapma biçimlerinin ve yerleşik anlayışların ayak uydurmaya daha da yaklaşacağı 2025'e dair görünüm, bir büyüme çağına girildiğine, Bitcoin'in ana akım bir değer saklama aracına dönüştüğüne ve insanlığın internetin bir sonraki aşamasını geliştirmek için şimdiye kadarki en güçlü pozisyonunda olduğuna işaret ediyor.

Büyüme Çağı

ABD ve Avrupa başta olmak üzere, küresel merkez bankalarının enflasyonu dizginlemeyi başarabildiği, riskli varlıkların rayına oturduğu ve sıkı para politikasındaki gevşemenin hızlanacağı bir yıl olması beklenen 2025'in eski hızına kavuşturacağı büyüme, kripto para piyasalarını da etkileyecek. 2024'te Nasdaq kripto endeksi, yıllık %90'lık performansla, kriptoyu geleneksel piyasalarda da en iyi performans gösteren sektör haline getirdi. Önümüzdeki dönemde ise ABD seçim sonuçlarının belli olmasıyla kilidi açılan yeni döngü, tabana yayılmayı, daha çok sermaye çekmeyi, erişilebilirliğini artırmayı hız kesmeden sürdürecektir. Değer vaat eden, topluluk oluşturabilen, teknolojiyle güven veren ve şeffaflığa gereken hassasiyeti gösteren tüm sektör paydaşları bu büyümeden pay alacak.

Türkiye'de yasal çerçevesi henüz netleşen bu genç ve dinamik sektör, finansal teknoloji dikeyinde ispatladığı rüştünü her dönüm noktasında kanıtlayacak. Adil rekabetin ve yapıcı yasal düzenlemelerin, Türkiye'nin bölgesindeki kripto liderliğini nasıl perçinlediği, her adaptasyon raporunda görülmeye devam edilecek. Adım adım yayımlanan ilke kararlar ve ikincil düzenlemeler Türkiye'de finansal inovasyonun yeni dönemini başlatacak ve fırsatlar denizini herkes için erişilebilir kılacak.

Ana Akım Bir Değer Saklama Aracı: Bitcoin

IMF'in küresel kamu borcunun 100 trilyon doları aşacağını tahmin ettiği, gelişmiş ekonomilerin borç sarmalından kurtulabilmek için mali yönetişime odaklandığı, Avrupa'da borç yüzünden ortaya çıkan bütçe belirsizliklerinin siyasi dalgalanmaları beraberinde getirdiği ve itibari para birimlerinin jeopolitik gerilimlerde bir tehdit aracına dönüştüğü 2024'ün krizleri 2025'e de miras kalacak. Ancak dijital altın olarak da adlandırılan Bitcoin, kurumsal yatırımcılar için içine girdikçe ve stratejik rezerv düşüncesinin temelleri güçlendikçe, dünya standartlarında ana akım bir değer saklama aracına dönüşecek. Merkeziyetsiz doğasıyla dışsal riskleri bertaraf eden Bitcoin, riskten korunma aracı olarak konumunu günden güne sağlamlaştıracak. Bu süreçte hâlâ olgunlaşma yıllarını yaşayan bu yeni varlık sınıfının asimetrik kazançları, yeni milyonerler üretmeye devam edecek.

İnternetin Yeni Versiyonu

Akıllı telefonların benimsesi nasıl öngörülemediyse, dünyanın www ile neler yapabileceğini kavraması nasıl on yıllar aldıysa; peşi sıra akıllı kontratlar, tokenizasyon, merkeziyetsiz uygulamalar gibi teknolojilerle gelen blok zinciri ve Web3'ün de "moda sözcük" döngüsünden çıkıp gerçek hayat senaryolarına uygulanmasının kritik adımları 2025'ten itibaren atılacak. Özellikle ABD'de hızlanması beklenen düzenleyici ortam, inovasyonun önündeki tüm engelleri kaldıracak. Kastedilen anlamıyla ilk ve tek dijital ekonomi, dünyanın yapay zeka, makine öğrenmesi ve büyük veri gibi teknolojilerle adım attığı bu dönemde gerçeğe dönüşecek.

CoinTR'nin Bir Yılı

Herkes İçin Güvenli ve Sağlam Bir Çatı

2024 sonu itibarıyla üçüncü yılını kutlayan CoinTR için bu yıl, agresif bir büyüme stratejisine yönelik planlamalara son formun verildiği, CoinTR'yi Türkiye'nin en çok tanınan markalarından birine dönüştürme hedefine yönelik hazırlıkların yapıldığı, hareketli bir yıldır. Önemli kilometre taşlarının büyük bir bölümü yılın ikinci yarısında, SPK düzenlemesinin yasalaşmasından sonra geldi.

Ocak - Haziran 2024

Kripto Yasasına Yönelik Hazırlıklarımızı Tamamladık ve İşbirliklerimize Hız Verdik

Düzenleyici kurumlarla temas kurarak oluşturulma sürecine katkıda bulunduğumuz, kamuoyunda "kripto yasası" olarak bilinen Sermaye Piyasası Kanunu Düzenlemesi'ne dair hazırlıklarımıza 2024'ün ilk günlerinden itibaren başladık. Tüm senaryoları göz önünde bulundurarak sermaye artışıımızı gerçekleştirdik, yönetim kurulumuza ve operasyon ekiplerimize son halini verdik. İşe alımlar yaparak CoinTR'nin yeni dönem hedeflerine ulaşmasını kolaylaştıracak altyapıyı kurduk. Ulusal ve uluslararası işbirlikleriyle kullanıcı deneyimini iyileştirdik ve şeffaflık taahhüdümüzü güçlendirecek adımlar attık. [Huawei](#) ile Web3 inovasyonunu desteklemek için, [Yıldız Teknik Üniversitesi](#)'yle dijital altyapının oluşturulabilmesi için işbirliğine gittik. Finansal Okuryazarlık Derneği [FODER](#)'e üye olan ilk dijital varlık borsası olduk. [Aizanoi Antik Kenti](#) ve [Heritage Istanbul](#) gibi etkinliklere sponsorluklarımızla yalnızca kriptoya değil, topluma ve kültüre değer katan her konuya önem verdiğimizizi kanıtladık.

Temmuz 2024

Sermaye Piyasası Kurulu Başvurumuzu Tamamladık

2 Temmuz'da kanunun Resmî Gazetede yayımlanıp yürürlüğe girmesinin hemen akabinde sona yaklaştığımız hazırlıklarımızı tamamlayarak SPK'nın 2 Ağustos'a kadar verdiği ön başvuru sürecinin ortalarında Türkiye'de kripto varlık hizmet sağlayıcı lisansı için gereken ön başvurumuzu gerçekleştirdik.

Ağustos 2024

Bitget Türkiye'yi Satın Aldık

Stratejik büyüme hedeflerimizle uyumlu olacak şekilde, ekosistemde de yankı uyandıran bir adımla, Bitget.TR'yi satın aldık. Yeni bir büyüme döneminin arifesinde gerçekleştirdiğimiz bu anlaşmayla erişim alanımızı genişlettik.

Faaliyette Bulunanlar Listesi'nde Yerimizi Aldık

SPK tarafından ilk versiyonu 6 Ağustos 2024'te yayımlanan Faaliyette Bulunanlar Listesi'nde yer alan lider borsalardan biri olduk.

CoinTR'nin Bir Yılı

Herkes İçin Güvenli ve Sağlam Bir Çatı

Eylül 2024

Geçiş Sürecini Tamamladık

Kesintisiz işlem deneyimi yaklaşımımız ışığında, Bitget TR kullanıcılarının CoinTR'de işlemlerine rahatlıkla devam edebilmeleri için, ₺350 hoş geldin hediyeli bir geçiş süreci yürüttük. 30 Eylül'de sona eren süreçle, Bitget TR kullanıcılarının CoinTR'ye sorunsuz geçişini sağladık.

Kasım 2024

Marka Kimliğimizi Yeniledik

Büyüme hedeflerimize yönelik stratejik adımlarımıza hız kesmeden devam ettik ve Kasım 2024'te CoinTR marka kimliğini "herkes için güvenli ve sağlam bir çatı" manifestosuyla ve "kriptonun güvenli noktası" sloganıyla yeniledik. İnovasyon, şeffaflık, dürüstlük, kullanıcı odaklılık gibi değerler etrafında ördüğümüz yeni kimliğimizle vizyonumuzu, uzmanlığımızı, şeffaflığımızı öne çıkardık. CoinTR'nin yeni dönemi için seçtiğimiz üç renkle güveni, sürdürülebilirliği, istikrarı, yenilikçiliği ortaya koyduk.

Aralık 2024

Webrazzi Fintech 2024'e Sponsor Olduk

Türkiye'nin lider fintek konferansı Webrazzi Fintech 2024'ün Etkinlik Alanı Sponsoru olduk. 11 Aralık'ta İstanbul Wyndham Grand'da kurulan Next Wave by CoinTR sahnesinde, kripto para yatırımcılarının yakından tanıdığı kanaat önderlerini misafir ettik.

2025 ve Sonrası Büyümeye Hazırız!

2025'te ve takip eden yıllarda CoinTR'yi farklılaştıran özellikleri ve topluluğumuzun gücüyle büyümeye hazırız!

CoinTR'nin Bir Yılı

Herkes İçin Güvenli ve Sağlam Bir Çatı

Güvenli • Hızlı • Erişilebilir • Uzman • İnovatif • Şeffaf • Dürüst

Uyum ve Güvenlikte Zirvede

Regülasyonlara tam uyum sağlayarak her işlemde güvenli ve doğru hizmete erişin.

Güvenliğiniz Önceliğimiz

Çift katmanlı güvenlik protokollerimiz ile her işlemde güvende olun.

Geniş Kripto Yelpazesi

CoinTR'nin zengin kripto varlık seçeneğiyle yatırımlarınızı en üst düzeye çıkarın.

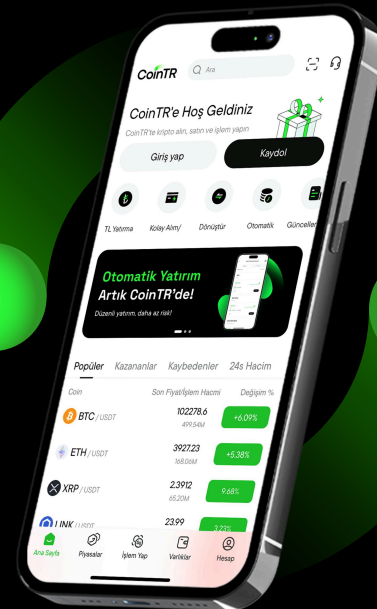
Kesintisiz İşlem Deneyimi

Son teknoloji altyapımız ve yüksek likiditemizle sorunsuz ve akıcı bir işlem deneyimi yaşayın.

Dürüst • Şeffaf • İnovatif • Uzman • Erişilebilir • Hızlı • Güvenli

Yatırımda Güvenli, Hızlı ve Erişilebilir Nokta.

CoinTR ile **kripto** maceranızı başlayın.

[Hemen Deneyin](#)

Kaynaklar

- [The Block](#)
- [Cointelegraph](#)
- [CoinDesk](#)
- [State of Crypto 2024 - a16z crypto](#)
- [2024 Global State of Crypto](#)
- [The 2024 Global Adoption Index](#)
- [Stablecoins: The Emerging Market Story](#)
- [Cryptocurrency Ownership Data 2024](#)
- [Türkiye Fintek Görünümü](#)
- [Global Crypto Regulation Landscape 2024 Review | Elliptic](#)
- [2025 Crypto Investment Outlook - Primers](#)

CoinTR

